

Ακαδημαϊκά τεκταινόμενα με προνεωτερικές αποχρώσεις στη χώρα του υπαρκτού σουρεαλισμού

Ηρακλής Καρακάζης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Κινητής Προσθετικής ΕΚΠΑ

Για χιλιάδες χρόνια, δηλαδή από την εποχή των Νατουφίων της Μέσης Ανατολής μέχρι το διαφωτισμό και τη βιομηχανική επανάσταση, στον πυρήνα της προνεωτερικής αγροτοκτηνοτροφικής κοινωνικής οργάνωσης, κυρίαρχο ρόλο διαδραμάτιζαν μικρές εμβέλειες συλλογικότητες όπως οι φαμίλιες και τα σόγια. Αυτοί ήταν που θέσμιζαν αυθαίρετα, εθιμικά και συγγενικά δικαίωτα αξίες και τον τρόπο κίνησης της μικρής εσωστρεφούς κοινωνίας. Η αυτονομία ήταν υποταγμένη στη συλλογικότητα. Υποτίθεται ότι η μετάβαση στη φιλοσοφία του διαφωτισμού και στη νεωτερικότητα με τη δημιουργία των εθνών – κρατών, την αναγνώριση μεταξύ άλλων των ατομικών δικαιωμάτων, των ίσων δυνατοτήτων και της αξιοκρατίας, απελευθέρωσε το άτομο και του επέτρεψε να αναδυθεί και αναδειχθεί, προς όφελος δικό του αλλά και της ίδιας της κοινωνίας. Λέμε υποτίθεται, γιατί χώρες σαν την Ελλάδα που ανέβηκαν τελευταίες στο τρένο των κοσμογονικών αλλαγών, αν και φόρεσαν το κοστούμι μιας σύγχρονης αστικής δημοκρατίας με συνέχεια, συνέπεια και αξιοκρατία, δεν απέβαλαν ποτέ μερικά ριζωμένα χαρακτηριστικά της προνεωτερικής φεουδαρχικής δομής τους. Πρόκειται για την καχεξία του αστικού στοιχείου που ο Π. Κονδύλης περιέγραψε ως βασική αιτία της παρακμής της σύγχρονης Ελλάδας. Παράδειγμα πρώτο. Αν και η συγγένεια δεν αποκλείει την αριστεία, ο τρόπος αξιοποίησής της απαιτεί προσεκτικούς χειρισμούς σε όλες τις δομές του δημόσιου βίου. Στη χώρα του υπαρκτού σουρεαλισμού, πρωτοβάθμιοι επιβλέπουν και απονέμουν διδακτορική διατριβή σε ένα τέκνο τους που ελέγχεται σε εισαγωγική ακαδημαϊκή βαθμίδα και τάχιστα εκτοξεύεται στην καθηγητική κορυφή, για να ακολουθήσουν και άλλες εξ αίματος η αγχιστείας συγγενικές διευκολύνσεις. Ελληνική ακαδημαϊκή γη της επαγγελίας για επιλεγμένες συλλογικότητες. Παράδειγμα δεύτερο. Στους αναριθμητούς νόμους, μεταβατικές διατάξεις και ερμηνευτικές εγκυκλίους για την τριτοβάθμια εκπαίδευση που παρέλασαν από το 1982 μέχρι σήμερα, ο νομοθέτης μάταια πάσχιζε να εδραιώσει ένα σύστημα στοιχειώδους αξιοκρατίας για την εκλογή και εξέλιξη των μελών ΔΕΠ. Κάθε νομοθέτημα σχεδόν άμεσα υποβαλλόταν στις απαραίτητες «ρυθμιστικές» πλην όμως στρεβλωτικές παρεμβάσεις, έτσι ώστε να εξασφαλίζει ένα κατά το μάλλον ή ήττον προβλέψιμο αποτέλεσμα. Στην πλέον πρόσφατη εκδοχή τους τα ολιγάριθμα εκλεκτορικά σώματα περιέλαβαν στη σύνθεσή τους και αλλοδαπούς εκλέκτορες, με την ελπίδα της εξασφάλισης ενός συστήματος ανεπηρέα-

στον κρίσεων και απαλλαγής από την εσωστρέφεια και την παρεοκρατία. Τάχιστα οι λίστες των αλλοδαπών εκλεκτόρων εμπλουτίστηκαν από παλιούς γνώριμους των μεταπτυχιακών χρόνων, εν ενεργεία συνεργάτες σε ερευνητικά προγράμματα, ή ακόμα και φίλους από κοινές επιστημονικές ή και κοινωνικές δράσεις... και ο νόων νοείτω. Παράδειγμα τρίτο. Στη χώρα του υπαρκτού σουρεαλισμού, το καλοκαίρι του 2011 και με πρωτοφανή για τα ελληνικά κοινοβουλευτικά δεδομένα πλειοψηφία, ψηφίζεται νόμος για την τριτοβάθμια εκπαίδευση που σηματοδοτεί μεταξύ άλλων την αρχή μιας ωριμότητας και το τέλος του υπερσαρρανόχρονου κομματικού και συναλλακτικού εναγκαλισμού των πανεπιστημίων. Η διάδοχος ωστόσο πολιτική κατάσταση σχεδόν αυτόματα εκδηλώνει την πρόθεση της να αντικαταστήσει το νοπό και ευρέως αποδεκτό νομοθέτημα, με ένα άλλο τελείως διαφορετικής φιλοσοφίας. Όλες οι συναινετικά ψηφισμένες και ευρέως αποδεκτές καινοτομίες αποκαθλώνονται, γίνεται σχεδιαστική επανεκκίνηση χωρίς να έχουν διανυθεί ούτε τα πρώτα βήματα της προηγούμενης διαδρομής, ενώ στα πλαίσια μιας ανέλεγκτης παρόρμησης εκτοξεύονται και ακραίες απόψεις, όπως για παράδειγμα η ρετσινιά της αριστείας. Για την αδιαμφισβήτητη βέβαια ψυχαναλυτική αξία της συγκεκριμένης λεκτικής ολίσθησης, δεν χρειάζεται να σχολιάσουμε. Τα παραδείγματα ενδεικτικά αλλά η ελληνική και όχι σπάνια όζουσα πραγματικότητα πολύ πιο δύσπεπτη. Εν τέλει η δοξασία πως στη χώρα μας τα ωφελήματα του διαφωτισμού και της νεωτερικότητας, διαποτισμένα με το δικό μας εξ ανατολών φως μας οδήγησαν σε συγκριτικό πλεονέκτημα, μάλλον χωλαίνει. Αδιάψευστος μάρτυρας τα πρόσφατα δραματικά γεγονότα που κλόνισαν συθέμελα την ελληνική κοινωνία και οδήγησαν στη βίαιη και εξαναγκασόμενη αλλαγή δομών, αντί μιας ήπιας διαχρονικής προσαρμογής στο εξελισσόμενο διεθνές περιβάλλον. Εκείνο πάντως που ποτέ δεν πεθαίνει είναι η φαντασιώδης ελπίδα για το ανέφικτο, που μερικοί το λένε και οραματισμό. Έλληνες... πραγματικά ανάδελφοι.

Bar-Yosef/F. R. Valla (eds.), *The Natufian culture in the Levant*. Ann Arbor 1991.

James Henry Breasted. *Ancient times, a history of the early world: an introduction to the study of ancient history and the career of early man*. Ginn and Company. Boston, 1916

Π. Κονδύλης. *Οι αιτίες της παρακμής της σύγχρονης Ελλάδας*. Θεμέλιο 2011

Poland WS. *An analyst's slip of the tongue*. *Psychoanal Q.* 1992;61(1):85-7

www.odvima.gr

Διαβάστε τα τελευταία τεύχη της εφημερίδας «Οδοντιατρικό Βήμα»

Αποκτήστε άμεσα και έγκαιρη πληροφόρηση για όλες τις επιστημονικές εκδηλώσεις και σεμινάρια

Μάθετε τα σημαντικότερα νέα του οδοντιατρικού κλάδου

Ενημερωθείτε για όλα τα βιβλία των εκδόσεών μας με δυνατότητα πλοήγησης στα περιεχόμενα και στις περιλήψεις τους και βρείτε πληροφορίες για όλα τα ξενόγλωσσα βιβλία των εκδόσεων «Quintessence»

Πραγματοποιήστε τις αγορές σας με πιστωτική κάρτα και άτοκες δόσεις απ' ευθείας από τον υπολογιστή σας

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΒΗΜΑ

Διμηνιαία Έκδοση

Κωδικός 016446

Ιδιοκτήτης: ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΒΗΜΑ Μ.Ε.Π.Ε.

Ιδρυτής: Γιάννης Καρακαζούλης

Σκουφά 64 106 80 Αθήνα

Τηλ. 210 3814 939 Fax 210 3803 327

e-mail: odvima@otenet.gr

www.odvima.gr

Διευθυντής: Όθωνας Γκότσος

Σύμβουλος

Έκδοσης:

Κατερίνα Κουντουριώτη-

Καρακαζούλη

Σύνταξη:

Ηλιάνα Γιαννούλη

Γιούλη Κόκκορη

Αγγελική Λαμπροπούλου

Υπεύθυνος λογιστηρίου:

Γιώργος Κάντζος

Νομικός Σύμβουλος:

Λάμπρος Ανδρ. Τσοπράς

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

Paper Graph AE

Βιοτεχνικό Πάρκο, 20300 Λουτράκι Τ.Θ.4

Τηλ.27440 69550

